

MKR-SAK 9/00**SAMARBEIDSAVTALE MELLOM DEN NORSKE KIRKE
OG KIRKENS NØDHJELP****Saksbehandler****Generalsekretæren****SAKSFRAMSTILLING**

Denne saken legges fram for Mellomkirkelig råd til vedtak på dette møtet. Saken har vært forberedt gjennom behandling i arbeidsutvalget ,jmf. MKR/AU sak 29/99.

Det tette og nære samarbeidet gjennom årene mellom MKR og Kirkens Nødhjelp vil være kjent for Mellomkirkelig råds medlemmer. Samarbeidet har vært regulert gjennom en Samarbeidsavtale hvor partene har vært Mellomkirkelig råd og Kirkens Nødhjelp (KN)

I forbindelse med vedtak gjort på Kirkemøtet 1997 ble relasjonen mellom Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp endret som en følge av at KM valgte sine representanter til KNs representantskap. Dette var et konkret uttrykk for KM positive holdning til KNs ønske om å knytte seg direkte opp mot kirkene i Norge ved at deres øverste organ velger representanter til KNs øverste organ.

Disse endringene på det formelle plan - sammen med behovet for å ha en samarbeidsavtale som kan virke førende for begge parter- er bakgrunnen for at man har gått igjennom den eksisterende samarbeidsavtalen med friske øyne med henblikk på en «modernisering».

En viktig endring er at det nå er Den norske kirke som er tydelig samarbeidspartner med KN. MKR er definert som operasjonell aktør . På urbefolkningsfeltet er Samisk Kirkeråd angitt som operatør-i samarbeid med MKR. Med Den norske kirke menes primært de sentralkirkelige råd. Det er rammene for det faglige samarbeidet mellom KN og de sentralkirkelige råd med dens nemnder og sekretariat som samarbeidsavtalen vil gi. I avtalen sies det imidlertid at de sentralkirkelige råd vil gjøre avtalen kjent på bispedømmeplan slik at bispedømmene kan være orientert om og eventuelt dra nytte av de samarbeidsordninger som gjelder.

Fra før har MKR en egen avtale med KN på menneskerettighetsområdet; Strategi for samarbeid mellom Mellomkirkelig råd for Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp om menneskerettigheter for perioden 1998-2001.

Denne avtalen vil ligge som vedlegg til Samarbeidsavtalen.

Det er nytt at en tidligere samarbeidsavtale mellom Kirkeinfo. og KN nå er lagt inn i denne samarbeidsavtalen. Fra Den norske kirkes side har MKRs generalsekretær, ass. generalsekretær og KR's direktør deltatt i samtalene med KNs daglige ledelse om avtalen.

KNs styre har godkjent avtalen slik den nå foreligger og gitt sin generalsekretær fullmakt til å undertegne den på vegne av KN.

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig råd vedtar Samarbeidsavtalen mellom Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp som en rammeavtale for det faglige samarbeidet mellom KN og de sentralkirkelige råd. Rådet ber MKRs generalsekretær underskrive avtalen på vegne av Den norske kirke

SAMARBEIDSAVTALE MELLOM DEN NORSKE KIRKE OG KIRKENS NØDHJELP

Den norske kirke ved Mellomkirkelig råd (MKR) og Kirkens Nødhjelp (KN) har idag inngått følgende samarbeidsavtale:

1. PREMISSER FOR SAMARBEIDET

a. Den norske kirke og KN har gjennom mange år hatt et utstrakt samarbeid om internasjonalt økumenisk arbeid lokalt i Norge og globalt. Det er Mellomkirkelig råd som ivaretar Den norske kirkes økumeniske og internasjonale oppgaver. I kraft av dette mandatet ivaretar MKR samarbeidet med KN på vegne av Den norske kirke. Samarbeidet med KN om urfolksspørsmål ivaretas av Samisk kirkeråd (SKR) på vegne av Den norske kirke. Dette skjer i et nært samarbeid med MKR.

Det viktigste grunnlag for samarbeid mellom MKR og KN er å finne i de to organisasjoners mandat, egenart og de oppgaver disse instanser har fått å utføre på vegne av Den norske kirkes menigheter.

b. Mellomkirkelig råd er Den norske kirkes representative fagorgan for å samordne og fremme Den norske kirkes økumeniske og internasjonale arbeid. Samisk kirkeråd har som oppgave å ivareta den norske kirkes arbeid med urbefolkningsproblemer – i nært samarbeid med MKR. Rådene er oppnevnt av Kirkemøtet. Deres arbeidsoppgaver utføres blant annet gjennom det sentralkirkelige sekretariat som også betjener de tre sentralkirkelige råd Kirkerådet (KR), MKR og SKR. Hele den sentralkirkelige struktur vil derfor bli involvert i oppgavene med å realisere arbeidet innenfor denne samarbeidsavtalen.

Samarbeidsavtalen vil bli gjort kjent for bispedømmerådene.

c. Kirkens Nødhjelp er en økumenisk eid og kirkelig forankret organisasjon, som flere kirker i Norge styrer gjennom valgt representasjon. KN forstår sitt arbeid som katastrofearbeid, langsiktig bistandsarbeid og opinionsarbeid i Norge. KN er den største og viktigste organisasjon for de fleste av kirkesamfunnene i Norge for å utføre det bibelske kall til å drive internasjonal diakoni. Dette gjelder i særlig grad for Den norske kirke som gjennom vedtak i Kirkemøtet 1996 slo fast at KN skal være det viktigste instrument for Den norske kirkes menigheter, bispedømmer og sentralkirkelige organ engasjement i internasjonalt diakonalt arbeid. Dette kommer til uttrykk blant annet ved at Kirkemøtet oppnevner sine representanter til KNs representantskap direkte og ved at hvert bispedømme også er representert her. Et annet tydelig uttrykk for dette er at en stor del av de innsamlede midler til KN kommer fra Den norske kirkes medlemmer og menigheter.

Både MKR og KN har nasjonalt og internasjonalt økumenisk ansvar og engasjement. MKR ivaretar, fremmer og samordner Den norske kirkes medlemskap i de internasjonale økumeniske organisasjonene Kirkenes Verdensråd (KV), Det Lutherske Verdensforbund (LVF), Den europeiske kirkekonferanse (KEK) og Nordisk Økumenisk Råd (NØR) gjennom styrerepresentasjon. KN har som et kirkelig "specialized ministry" arbeidsrelasjoner med disse organisasjoner (KVs bylaws) og rammeavtale (LVF) på feltet utviklingsarbeid og humanitært arbeid. KN utfører sitt arbeid for internasjonal diakoni gjennom egen operativ

innsats, i samarbeid med bilaterale partnere, primært kirkelige, men også andre. De viktigste multilaterale samarbeidspartnere er KV, LVF, ACT-samarbeidet og regionale kirkestrukturer. KN gir også store bidrag til driften av økumeniske organisasjoner. Dette kommer i tillegg til den medlemskontingent som Den norske kirke betaler.

d. Samarbeidet er for MKR sitt vedkommende basert på rådets statutter og Kirkemøtets Måldokument 1999-2002 og for KN sitt vedkommende på KN's basis og styredokumenter. Tre viktige Kirkemøte-vedtak legger også klare føringer for samarbeid med KN omkring stikkordene bevisstgjøring, holdningsdannelse, oppbrudd fra forbrukerkultur, tilrettelegging av handlingsalternativer og solidarisk spiritualitet. Det gjelder "Forbruk og rettferd" i 1996, "Urfolk i den verdensvide kirke" 1997 og "Den norske kirkes menneskerettighetsengasjement" fra 1998.

2. MÅL FOR SAMARBEIDET

Denne samarbeidsavtale bygger på de mange og gode erfaringer med samarbeid mellom MKR og KN på grunnlag av tidligere samarbeidsavtale. Partene vil videreføre dette ved å formalisere samarbeidet ytterligere og tydeliggjøre gjensidig forpliktelse og felles engasjement innenfor de felter som er nevnt i avtalen.

Samarbeidsavtalen skal sikre effektiv utnyttelse av vår kompetanse og våre ressurser gjennom koordinering av arbeidet på flere nivå i organisasjonene.

3. FORMER FOR SAMARBEID

MKR og KN skal samarbeide på følgende måter

- Samarbeid overfor de økumeniske organisasjoner.
- Samarbeid om informasjonsvirksomhet.
- Samarbeid overfor norske myndigheter. Dette gjelder både søknader om støtte til prosjekter og påvirkningsarbeid overfor ansvarlige politiske organer.
- Samarbeid innenfor definerte fagfelt, der begge organisasjoner har et engasjement.
- Samarbeid om teologisk refleksjon omkring våre organisasjoners basis, profil og målsetting
- Spesielle samarbeidsavtaler og -prosjekter innenfor visse geografiske regioner.

4. SAMARBEID OVERFOR ØKUMENISKE ORGANISASJONER

MKR og KN vil legge vekt på å samarbeide om å utvikle sine relasjoner til de økumeniske organisasjoner hvor Den norske kirke er medlem. De viktigste er KV, LVF og KEK. Samarbeidet skjer ved å:

- koordinere policy-arbeidet overfor organisasjonene og identifisere arenaer hvor dette arbeidet foregår (råd, kommisjoner, ad hoc møter, ACT etc.)
- bidra til at de internasjonale økumeniske organisasjoner er økonomisk og bærekraftige.

- faglig støtte til Den norske kirkes representanter i de styrende råd og komiteer
- koordinere deltagelse i viktige møter som gjelder begge parter arbeidsfelt,
- holde nær kontakt med norske stabspersoner i det økumeniske senteret i Geneve.

5. SAMARBEID INNEN SPESIELLE FAGFELT

En viktig forutsetning for samarbeid innen spesielle fagfelt er ønsket om å få til en bedre ressursutnytting og kapasitetsutvidelse. Det vil naturlig variere fra år til år hvilke fagfelt som vil stå mest sentralt i fokus for det faglige samarbeidet.

Samarbeid innen de spesielle fagfelt som her listes opp skal ha tre overgripende perspektiver . Disse nevnes ikke spesielt , men skal spesielt søkes ivaretatt i realiseringen av samarbeidet:

Ungdoms deltakelse og perspektiv

Kvinnens deltakelse og perspektiv

Miljødimensjonen

a . Menneskerettighetsarbeid

Samarbeidet mellom MKR og KN om menneskerettigheter skal videreutvikles i rammen av Samarbeidsavtalen mellom MKR og KN om menneskerettighetsarbeid . Denne avtalen følger som vedlegg til Samarbeidsavtalen.

Det kan utarbeides **samarbeidsprosjekt mellom SKR og KN om urfolk** i lys av Samarbeidsavtalen mellom MKR og KN om menneskerettighetsarbeid .

b. Freds og forsoningsarbeid

MKR og KN skal vurdere hvordan organisasjonene best mulig kan arbeide for å skape fred og forsoning i land og regioner hvor KN eller Den norske kirke har kontakt med kirker og/eller religioner. Begge parter skal søke å bruke hverandres kompetanse og ressurser. Kontakter og samarbeidskanaler skal stilles til rådighet for hverandre når det er hensiktsmessig.

MKR og KN har hver på sin måte bygd opp og samlet kunnskap og erfaring om slikt arbeid; KN ut fra sitt mangeårige arbeid i krigsherjede land og i land hvor menneskerettigheter stadig brytes; MKR gjennom samarbeid med freds- og forsoningsorganisasjoner på nasjonalt og internasjonalt plan, gjennom arbeid overfor politiske myndigheter og arbeidet i de økumeniske organisasjoner.

c Flyktninger og innvandrere

MKR's engasjement for asylsøkere som kommer til Norge, for flyktninger og innvandreres plass i det norske samfunn og i Den norske kirkes liv og KN's engasjement for flyktninger, internt fordrevne eller i flyktningeleire i naboland utgjør et felt hvor det er behov for utvidet samarbeid.

d. Overvinne vold

Vedtaket i KV om et "Tiår til overvinnelse av vold" forplikter både KN og Den norske kirke til å prioritere et engasjement mot en ytterligere voldeliggjøring av samfunnet og av individers og staters måter å løse konflikter på. Samarbeidet om KVs Tiår vil kunne omfatte tiltak på et bredt felt fra kontroll av håndvåpen til diakonalt arbeid for ofre for voldsovergrep.

e. Åndelig og moralsk fornyelse

Kirkemøtet 1998 vedtok at åndelig fornyelse skal være et hovedfokus for menighetenes liv i årene som kommer rundt årtusenskiftet. KN arbeider utfra ønsket om "mobilisering for moralsk handling". Utfra disse ansatser skal Den norske kirke og KN samarbeide om å legge til rette for at menigheter og kirkelige institusjoner kan fornyes i sin tro og sitt liv gjennom møte med andre kirkers erfaringer og teologi. Samarbeid om å samle inn og bruke liturgisk stoff fra den verdensvide kirke i norsk gudstjenesteliv er her en spesielt viktig oppgave.. Dette arbeid må drives med tanke på begge organisasjoners økumeniske målsetting i Norge.

f. Beslutningspåvirkning

MKR og KN skal samarbeide om beslutningspåvirkning av politiske myndigheter, næringsliv og organisasjonsliv i Norge og koordinere sin beslutningspåvirkning for øvrig, gjennom deltakelse i det internasjonale økumeniske nettverk og internasjonale organisasjoner.

g. Vennskapskontakter

Både MKR/KUI og KN søker gjennom sin virksomhet å styrke fellesskapet i den globale kirke. Dette skjer bl.a. gjennom vennsks- og utvekslingsavtaler. De to partene plikter å holde hverandre informert om arbeidet på dette feltet og søke samarbeid om slike formål.

h. Informasjonsarbeid

Både MKR/KUI og KN har et viktig ansvar for at informasjon om forhold i andre deler av verden formidles på en adekvat måte til den norske opinion. Kirkens Informasjonstjeneste betjener de tre sentralkirkelige råd og er et viktig redskap i dette informasjonsarbeidet. Kirkeinfo bidrar også med informasjon ut til menighetene og prestekontorene om aksjoner, appeller og initiativ fra KNs side. Menighetenes behov for utvidet kunnskap om andre kirkes situasjon er i denne sammenheng av særlig betydning.

6. REGIONSAVTALER

Inenfor rammen av denne samarbeidsavtalen kan det utarbeides regionsavtaler mellom MKR og KN. Det forutsettes at slikt samarbeid er basert på de respektive organisasjoners regionale planer.

Disse avtalene følger denne rammeavtalen som vedlegg.

7. ØKONOMI

For dette yter KN et årlig administrasjonstilskudd til de sentralkirkelige råd ved MKR og Kirkeinfo på kr. 150 000 pr år. Administrasjonstilskuddet gis som et generelt tilskudd på bakgrunn av de tjenester som MKR gjør for KN i de internasjonale økumeniske organisasjonene , først og fremst KV,LVF og KEK.

8.GJENNOMFØRING AV AVTALEN

Samarbeidet operasjonaliseres blant annet gjennom at MKRs statutter gir KN en ex-officio plass i rådet og at KN er invitert som observatør i Nasjonalkomiteen for LVF i Norge. Likeledes gjennom regelmessige generalsekretær-møter, løpende kontakt mellom fagkonsulentene i de sentralkirkelige råd og i KN og gjennom samordning av arbeid med årsplaner og måldokument.

Det skal avholdes halvårlige møter om strategier og årsplaner.

Den administrative gjennomføringen av avtalen ivaretas av assisterende generalsekretær i KN og assisterende generalsekretær(eventuelt generalsekretær) i MKR. I det daglige arbeid er det særlig samarbeidet på stabsplan mellom fagkonsulenter som må vies oppmerksomhet.

Denne avtalen forhindrer ikke at KN og MKR kan samarbeide på andre måter og om andre felt enn det som er nevnt her. Det kan f.eks søkes om økonomisk støtte fra KN til prosjekter i regi av de sentralkirkelige råd og/eller nemnder. Det skjer på de premisser som er nevnt i §1.

Avtalen kan endres etter drøftinger mellom partene.

9. VARIGHET AV AVTALEN

Det er enighet om at denne avtalens varighet gjelder fram til 31.12 2002.Innen dette tidspunkt skal det ha funnet sted en vurdering av behov for justering og revisjon.

10. UNDERTEGNING AV AVTALEN

Denne samarbeidsavtalen vedtas av Mellomkirkelig råd og av Kirkens Nødhjelps styre og underskrives av generalsekretærene, som ansvarlige for at samarbeidsavtalen realiseres.

Oslo, 00.00.99

.....
Gen sekr Mellomkirkelig råd

.....
Gen sekr Kirkens Nødhjelp

STRATEGI FOR SAMARBEID MELLOM MELLOMKIRKELIG RÅD FOR DEN NORSKE KIRKE OG KIRKENS NØDHJELP OM MENNESKERETTIGHETENE FOR PERIODEN 1998-2001

Kirkens Nødhjelp (KN) og Mellomkirkelig Råd (MKR) har sterke forpliktelser til å arbeide for fremming av menneskerettigheter gjennom å støtte kirker i det internasjonale økumeniske nettverket som vi er en del av. Dokumentet er forankret i samarbeidsavtalen mellom KN og MKR, og bygger videre på det som kommer fram her.

Strategien tar som utgangspunkt at menneskerettighetene ikke kan ses isolert fra de globale politiske og økonomiske strukturer, uten at dette tar ansvaret bort fra myndighetene. Som medlemmer i det internasjonale fellesskap, ligger det betydelige forpliktelser på statens myndigheter. KN og MKR understreker at menneskerettigheter regulerer forholdet mellom myndigheter og individer, og at myndighetene har ansvar for å respektere, sikre og fremme menneskerettighetene uten forskjellsbehandling.

Strategien ser på menneskerettighetene som udelelige, og understreker sammenhengen mellom ulike menneskerettighetskonvensjoner. KN og MKR understreker at konvensjoner som er ratifisert av stater må forplikte også ikke-statlige aktører, og støtter arbeidet for humanitære minstestandarder i krig og konflikt, samt forsøket på å vedta internasjonale etiske regler for næringsvirksomhet.

Strategien erkjenner at menneskerettigheter ikke kan ses isolert fra verken freds- og forsoningsinitiativer, eller fra behovet for å kjenne sannheten om krenkende handlinger. Samtidig skal KN og MKR være de første til å innrømme at mellom disse prosessene trenger det ikke være noen gjensidig fortsterkende effekt; de kan tvert i mot komme i konflikt med hverandre.

Strategien understreker forankringen i det kristne budskapet som grunnleggende både for KN og MKR sin virksomhet. Jesu radikale budskap om rettferdighet og troen på at Gud er tilstede i hele sin skapning, og særlig i de menneskene han har skapt i sitt bilde, forplikter kirken til å arbeide for at alle skal få realisert sine menneskerettigheter.

Strategien bringer tilbake til KN og MKR erfaringer våre søsterkirker har gjort i forhold til arbeid for menneskerettigheter, samt den refleksjonen dette har avstedkommet i de økumeniske fora Kirkenes Verdensråd (KV) og Det Lutherske Verdensforbund (LVF), samt regionale kirkeråd som Konferansen for Europeiske Kirker (KEK), All-African Council of Churches (AACC) og Consejo Latinoamericano de Iglesias (CLAI).

BAKGRUNNSMATERIALE FOR STRATEGIEN

Strategien bygger videre på eksisterende tenkning og vedtatte planer for både KN og MKR. Den virksomheten som strategien omhandler, er allerede forankret innenfor de to organisasjonenes virksomhet.

Begge organisasjonene er seg sin rolle bevisst som formidler av ønsker fra den verdensvide kirke. De to organene har imidlertid ulike funksjoner. KN opererer innenfor en bistands- og internasjonal diakoni-sammenheng. MKR er det representative organet for å formidle ønsker fra søsterkirker til norske myndigheter.

KNs Globale Langtidsplan (GLTP) 1995-1999 "...skal være retningsgivende for alle andre planer i organisasjonen." Ni strategiske satsinger er vedtatt, der *menneskerettigheter, fred og forsoning* er det mest relevante punktet for dette dokumentet. Sentralt her er at mennesker skal settes i stand til å forbedre sin situasjon. Det gjentas også at KN vil "...arbeide for kanaler / areaner for prosesser knyttet til fred og forsoningsarbeid mellom grupper i konflikt." Dette er et område hvor KN har betydelig erfaring og kompetanse.

Etter at det er fastslått at KN skal "...delta i og styrke det økumeniske globale nettverk" og bidra til "...utvikling av lokale parters handlingsevne", presiseres det at KN under visse omstendigheter kan spille en mer aktiv rolle enn det virksomheten for øvrig legger opp til. Det heter således at "...i noen situasjoner vil KN engasjere seg utover partnersamarbeidet der spesiell kompetanse ligger til rette for et FF (fred og forsoning) engasjement."

MKR, som en del av de sentralkirkelige rådene i Den norske kirke, arbeider innenfor et fireårig Mål- og Strategidokument 1997-2000, som ble vedtatt på Kirkemøtet 1996. Dette dokumentet definerer som et sentreringspunkt for det internasjonale arbeidet til Den norske kirke følgende, som ett av fem hovedmål for hele virksomheten: "Den norske kirke skal være en tjenende kirke, som arbeider for fred, rettferdighet og vern om skaperverket."

Som et delmål heter det blant annet i Mål- og strategidokument 1997-2000: "Delta i arbeid for fred, rettferd og stryking av menneskerettighetene, deriblant urbefolkningens rettigheter." Det er uttrykt at KN fortsatt skal være en sentral samarbeidspartner i dette arbeidet, innenfor det internasjonale kirkefelleskapet.

Utredningene "For menneskelivets skyld" (J.O. Henriksen; oppdrag fra Kirkemøtet; 1988) og "Human rights - peace - reconciliation - Lessons learned" (S. Føyn (KN); 1996), samt samarbeid innenfor Det norske menneskerettighetsfond, har gitt grunnlag for økt refleksjon i de to organisasjonene om viktigheten av å arbeide rettighetsorientert i internasjonale spørsmål.

SAMARBEIDET MELLOM KN OG MKR

KN er de protestantiske kirkene sitt redskap for internasjonal diakoni, og eies av disse kirkene. Den norske kirke har den største representasjonen i representantskapet til KN. Både KN og MKR arbeider for å styrke vennsksrelasjoner mellom norske menigheter og kirker i sør. det er derfor naturlig at det foregår et utstrakt samarbeid mellom kn og mkr, og den nylig gjennomdrøftede samarbeidsavtalen utgjør basisen for disse relasjonene.

KN arbeider i land der menneskerettigheter brytes, og KN driver mye av sin virksomhet under krig og uro. Strid om politiske rettigheter som organisasjonsfrihet og ytringsfrihet har et betydelig konfliktpotensiale. mangel på realisering av sosiale og økonomiske rettigheter vil også skape uro, og uheldige prioriteringer fra myndighetene vil ofte være en foranledning. ...

Samtidig skal KN først og fremst være til hjelp for de lidende, og må i visse tilfeller vokte sine ord overfor regimet for å unngå å bli kastet ut av landet eller i det minste få dårligere arbeidsvilkår. I land der det ikke er kirkene som er samarbeidspartnere, som i enkelte muslimske land, har også KN stort potensiale. Alt dette betyr at KNs politiske arbeid med menneske-rettigheter også må ses i lys av den øvrige virksomheten i det aktuelle området.

Resultatet av dette kan i enkelte tilfeller være at MKR er mer egnet til å arbeide politisk med menneskerettighetene. Et slikt arbeid kan skje på vegne av og gjennom det internasjonale kirkefellesskapet. MKR vil ikke ta opp forhold vedrørende menneskerettigheter eller forsoning i et land uten at kirkene i dette landet ber om dette. Dersom kirkene - av ulike årsaker ikke vil vedkjenne seg at det foregår overgrep, er det umulig for MKR å arbeide "bak ryggen" på kirkene.

KNs rolle som "agency" - i stadig større grad ved å støtte lokale kirker som har det operative ansvaret - vil også ha sin forankring innenfor det internasjonale kirkefellesskapet. KN er representert - SOM "AGENCY" - på generalforsamlinger til KV, LVF, CLAI og AACC. Action of Churches Together (ACT) er et samarbeid mellom LVF og KV for humanitær bistand, der KN er tungt inne. Som agency har KN regionale representanter, noe Den norske kirke normalt ikke har, med unntak av Sjømannskirken / Norsk kirke i utlandet.

En viktig arena for koordinering av menneskerettighetsarbeid foregår innenfor Det Norske Menneskerettighetsfond (Fondet), der også fem andre organisasjoner er med i styret, i tillegg til at UD deltar som observatør. Siden MKR i treårsperioden vil være vertsorganisasjon for Fondet, OG KNs representant sitter som styreleder i 1998, bør samarbeidet mellom KN og MKR viderføres innenfor Fondets arbeid. Videreføring av slik støtte - også overfor kirker i sør - forblir en viktig satsing innenfor menneskerettighetsarbeidet.

STRATEGISKE SATSINGSOMRÅDER

Kirkene er tilstede mens sivilbefolkningen rammes av overgrep og kriger. De har en forankring lokalt, og fungerer som den viktigste sivile sektoren for å formidle kontakt mellom mektige og avmektige. Denne kontinuiteten, sammen med det faktum at den globale kirke er verdens største integrerende nettverk, gir kirkene en betydelig rolle i arbeid for menneskerettigheter, forsoning og rettferdighet.

Seks satsingsområder er identifisert som sentrale, for å nå de målene som allerede er definert innenfor KN og MKRs strategiarbeid. Det erkjennes at disse målene under enkelte omstendigheter kan komme i konflikt med hverandre. Videre understrekes at erfaringer gjort av en kirke i ett land, er relevante også for andre kirker. Dette arbeidet kan også styrke samholdet mellom kirkene.

De prioriterte oppgavene er basert både på KN og MKRs egne erfaringer, erfaringer fra menneskerettighetsarbeid innenfor FN-systemet, eller som svar på programsatsinger innenfor de internasjonale økumeniske organisasjonene. "Programme to Combat Racism" fra 1969 og "Programme to Overcome Violence" fra 1997, der også "small arms initiative" vil finne sin forankring, er to slike programsatsinger, men også problemet med straffefrihet har kirken arbeidet med i lang tid. Forsoningsarbeidet bygger på lang erfaring.

De seks strategiske satsingsområdene vil bli forsøkt implementert i de landene hvor behovet er størst. KN og MKR skal bidra til at kirkene og deres medlemmer kan arbeide for:

- 1. Kjennskap til og bevissthet i forhold til menneskerettighetene innenfor FNs tiår for utdanning i menneskerettighetene, særlig hos kvinner, barn og urfolk.*
- 2. Mulighet til å påvirke egen livssituasjon, ved å legge til rette for å delta i vedtaksprosesser, og gi adgang til og innsyn hos politiske institusjoner.*
- 3. Dialog og forsoning mellom parter, særlig i tidlige faser av konfliktforløp, der forsoningen skaper anger og ønske om å fjerne konfliktstrukturer*
- 4. Kanaler for å la sannheten om overgrep og maktmisbruk komme fram - for å gi ofrene oppreisning og ny start og skape et samfunn uten konflikt og splittelse*
- 5. Aktivisere kirkene i kampen mot våpenspredning, spesielt mot ukontrollert spredning av håndvåpen.*
- 6. Bevissthet om kirkens rolle som en motkultur mot voldeliggjoring av samfunnet, forankret i et evangelium om fred og rettferd.*

OPERASJONALISERINGER AV DE FEM SATSINGSOMRÅDENE

1. Utdanning: Nasjonalt og lokalt:

- Bidra til at menneskerettighetsundervisning blir en del av almann kristen opplæring, og lage relevant litteratur for dette.
- Sikre at kirker kan iversette programmer innenfor rammen "utdanning for fred"

Internasjonalt:

- Gi anledning for urfolk å være representert i internasjonale fora der menneskerettigheter diskuteres, og styrke nettverk mellom urfolk.

2. Påvirkningsarbeid: Nasjonalt og lokalt:

- Sikre regularitet i dialogen mellom kirke og politiske myndigheter, og avholde konsultasjoner eller etablere kirkelige granskingskommisjoner i viktige spørsmål.
- Søke samarbeid med kirker som er lite engasjert i menneskerettigheter i eget land, og bidra i en bevisstgjøringsprosess, sammen med andre kirker i regionen.

Internasjonalt:

- Etablere kanaler som sikrer åpenhet overfor internasjonale fora og deres representanter i landet, også internasjonale finansinstitusjoner.

3. Forsoning: Nasjonalt og lokalt:

- Skape møteplasser mellom stridende parter, gjerne i kirkerommet.
- Etablere "conciliation commissions" til å gå i dialog med de stridende parter.

Internasjonalt:

- Legge til rette for åpne samtaler rundt kirkenes erfaringer, opp mot både internasjonale kirkelige og politiske organisasjoner.

4. Sannhet og rett: Nasjonalt og lokalt:

- Søke å etablere offentlige sannhetskommisjoner, eller eventuelt kirkelige, dersom motstanden fra myndighetene viser seg å være for sterk.
- Med en diakonal tenkning fokusere på ofrene, og bygge på deres erfaringer.

Internasjonalt:

- Arbeide fram internasjonale retningslinjer for å håndtere straffefrihet.

5. Våpenspredning: nasjonalt og lokalt:

- bidra til å skape holdninger for handling mot spredning av våpen

internasjonalt:

- påvirke forhandlinger om våpenbegrensning regionalt / globalt.

6. Evangelium: Nasjonalt og lokalt:

- Formidle et universelt, ikke-ekskluderende evangelisk budskap.
- Videreføre arbeid med rasisme- og voldsbekjempelse innenfor kirkene.

Internasjonalt:

- Initiere forskning på kristen etikk og spiritualitet som grunnlag for fred.

